

Cossetània Edicions

# TOT TRINCA

(1969-2010)



DAVID ESCAMILLA

TOT TRINCA  
(1969-2010)

DAVID ESCAMILLA

**Cossetània**  
EDICIONS

Primera edició: març del 2010

© David Escamilla

© Cossetània Edicions

Edita: Cossetània Edicions  
C/ de la Violeta, 6 • 43800 Valls  
Tel. 977 602 591 • Fax 977 614 357  
cossetania@cossetania.com  
www.cossetania.com

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Romanyà-Valls, SA

ISBN: 978-84-9791-669-1

Dipòsit legal: B-10.280-2010

## ÍNDIX

ALTA FIDELITAT .....	9
CAPÍTOL I. 20 ANYS DE CANÇONS TRINCAIRES .....	11
Anar contra corrent .....	14
Els tres protagonistes i la seva insòlita història.....	16
El tren de les il·lusions .....	19
The Vikings, el primer pas .....	21
Arriben els Enfants Terribles.....	25
Canvien les tornes.....	29
Salvador Escamilla i el <i>Radioscope</i> , la gran plataforma .....	31
El primer contracte discogràfic i el primer premi.....	36
Gestant La Trinca .....	38
Profetes a la seva terra .....	41
Autèntica vocació de <i>showmen</i> .....	42
Espectacles multitudinaris i a les taquilles “No hay localidades” ..	44
Moderns i divertits, la combinació màgica.....	46
Ben vistos per la intel·lectualitat.....	49
Primera experiència a la petita pantalla i nous espectacles .....	51
Els nois de La Trinca ja han fet cantar mig país .....	54
De nou a la tele.....	56
El suport de grans autors literaris .....	58
El gran mèrit de triomfar en un món trasbalsat.....	60
Les mítiques Sis Hores de Cançó a Canet.....	62
Les Sis Hores de Canet: alguna cosa més que cançons .....	65
Un pas més enllà de la música.....	67
El Woodstock de Canet.....	71
Bojos per la feina .....	73

Projectes ambiciosos que obtingueren un gran èxit .....	75
Cantar en “tiempos revueltos” .....	77
Una jornada històrica .....	81
“Perseguidos por la... ¿justicia?” .....	87
Vestits de milionaris.....	95
Música, paròdia, crítica i denúncia .....	98
Internacionals .....	99
Els primers 10 anys d'un èxit imparable .....	104
Músiques de grans compositors i lletres d'antologia .....	106
Cantant en castellà a la “capital del reino” .....	110
Ídols nacionals.....	112
Les últimes actuacions en directe i el pas definitiu cap a la tele..	117
TVE els reclamà de nou .....	121
Adéu i passi-ho bé després de 20 anys fent cançons .....	123
CAPÍTOL 2. ELS MAGS DE LA TELE.....	125
La Trinca com a creadors de formats televisius .....	130
CAPÍTOL 3. LA TRINCA DEL SEGLE XXI .....	155

## ALTA FIDELITAT

No resulta gens fàcil explicar el fenomen de La Trinca, el grup musical més emblemàtic de tots els temps a Catalunya, tot i que la nostra terra ha estat prolífica en grups i cantants. Però el cas de La Trinca s'aparta de tot això.

Van anar contra corrent des del primer dia i el que en un principi semblava que potser no arribaria enlloc va anar creixent i convertint-se en la moguda més popular i també la més divertida. Tot allò va ben bé demostrar que els nois de Canet (de la mateixa manera que en l'àrea esportiva succeí amb el Barça) van aconseguir ser molt més que un grup.

No sembla possible que un fenomen com La Trinca hagués pogut tenir lloc en cap altre racó de l'Estat espanyol. Però tampoc a Catalunya no n'hi ha hagut fins ara cap altre de semblant, encara que ben aviat veurem els seus successors electes, triats per ells mateixos, recórrer els escenaris per fer-nos recordar tot allò que va alegrar la joventut a més d'una generació i a moltes la vida sencera.

Per poder comprendre bé l'abast de la gran obra de La Trinca, hem de endinsar-nos en el panorama social i polític dels seus començaments i és per això que al llarg del primer capítol que explica la seva història musical s'inclouen les dades més significatives que podran situar el lector en aquells anys seixanta, quan el país en general i Catalunya en particular vivien sota l'ombra d'una dictadura feixista mentre la resta del món començava a desembragar-se dels vells patrons i es vivien corrents que s'encaminaven a un futur més esperançador. Cal conèixer quins eren els fets i com van poder tres nois de Canet sortir-se amb la seva, aixecar la veu, despertar consciències i, sobretot, reivindicar amb les seves cançons tot allò que ens veiem obligats a callar.

El secret del seu èxit rotund encara s'ha de descobrir, però és clar que hi havia intel·ligència, olfacte per saber què agradaria al públic, grans dosis d'humor i moltes ganes de treballar, tantes que encara no se'ls han acabat.

Les seves cançons, més de tres-centes, s'escoltaven i es cantaven per tot arreu, els seus discos van esdevenir èxits de venda i els teatres, plens de gom a gom, sense oblidar les Sis Hores de Cançó de Canet i tants altres festivals. Després va venir la televisió i de nou l'èxit més rotund. Fins que vint anys després de començar ens van dir adéu per dedicar-se a una nova singladura, o no tan nova, com a productors. El seu adéu, però, no va ser sinó un fins aviat, encara que aquest aviat hagi tardat uns quants anys a fer-se realitat.

Però si algú té el poder de sorprendre sempre, és precisament La Trinca i, quan tot ja semblava pertànyer al record, tornen amb totes les ganes i totes les energies per anunciar La Trinca del segle XXI: buscant el seu relleu, creant un nou programa de televisió l'audiència del qual ja ha demostrat que és dels preferits del públic i preparant una pel·lícula que deixarà constància del que va ser La Trinca per a tots nosaltres.

Qui podia pensar que seria d'una altra manera? Tota la seva vida, la seva trajectòria ja ho anunciava: La Trinca és un fet, i no sols això, és un fet intemporal que agrada ara tant com als seixanta i, encara més, que agrada a tothom de manera transversal: pares, fills i avis.

A través d'aquestes pàgines, podreu comprendre per què és així i per què sempre formaran part de les nostres vides.

Perquè les seves cançons ens produeixen una adhesió unànime, una identificació més enllà del temps, dels contextos socials i de les modes. Una manera de ser i d'explicar-nos el món i a nosaltres mateixos.

Parafrasejant allò que Salvador Espriu va escriure i Raimon va cantar, *ens mantindrem fidels per sempre més al servei d'aquestes cançons...* Alta fidelitat!

DAVID ESCAMILLA  
*www.davidescamilla.com*  
Barcelona, hivern del 2010

**CAPÍTOL 1**  
**20 ANYS DE CANÇONS**  
**TRINCAIRES**

En els anys seixanta, Espanya era un Estat aïllat des de fora per un Occident que el menyspreava pel seu règim feixista i blindat des de dins per una dictadura que intuïa que qualsevol influència exterior en faria tremolar els fonaments.

I és això el que fa més insòlita l'aparició d'un fenomen com La Trinca, un grup musical que ja va començar demostrant que no s'assemblava a res ni a ningú, ja que basava la seva música en unes lletres plenes d'humor.

Per fer-se'n una idea més aproximada, hem de tenir en compte no sols el (negre) panorama de l'Estat espanyol, sinó també el de la resta del món.

Als Estats Units es veien sacsejats per esdeveniments històrics com el moviment pels drets civils dels negres (avui anomenats afroamericans, com si el mot que descriu un fet fos capaç de canviar alguna situació indesitjada. El despectiu no és precisament el nom, sinó les actituds vers el fet i la pobra mentalitat de creure-s'hi superior). També estaven immersos en la Guerra del Vietnam, que fou el catalitzador oportú per unir les forces d'esquerres.

A l'Europa occidental, l'esclat de la societat del benestar comportava la difusió de la cultura i l'augment del temps lliure. Aquest clima va propiciar la lluita per la llibertat individual i social d'una societat que s'allunyava dels conceptes i els valors tradicionals, amb una conseqüència directa d'augment de la cultura i de la consciència social.

L'esclat del Maig a París, el 1968, i la revolució de Praga a la mateixa primavera, van ser dos moments culminants del moviment contestatari. Les universitats deixaren de ser un reducte per a les elits i començaren a acollir representants de tots els estrats socials, que hi portaren les seves lluites i els ideals neomarxistes i neoanarquistes. Això va desembocar en una lluita contra el poder establert i en una nova esquerra nodrida d'universitaris i d'intel·lectuals.

Enmig de tot aquest període de profunds canvis, a l'Estat espanyol, l'esforç del dictador i els seus incondicionals per blindar “la moral tradicional y las buenas costumbres” pretenia aturar l'avanç de la vida real, tasca força difícil en un país on el sol, el mar i la baixa paritat de la pesseta garantien unes esplèndides vacances als turistes que van començar a envair els pobles costaners amb les butxaques plenes de divises i la sensació que viatjaven al Tercer Món.

A la costa catalana, com a la resta del litoral espanyol, els empresaris emprenedors van veure clar que la riuada d'estrangers que envaïen les nostres platges ens ajudarien a avançar econòmicament i ràpidament els passeigs de vora mar es van omplir d'hotels i apartaments on tothom procurava gaudir al màxim tant de dia com de nit.

Va ser enmig d'aquest clima que tres nois de Canet, o, més ben dit, residents a Canet, decideixen formar un “conjunt musical”.

## ANAR CONTRA CORRENT

La situació política de Catalunya, dins de la ja delicada de la resta d'Espanya, era encara més complicada, però els Nois de Canet, com van ser coneguts gairebé des del principi, van saber com fer-ho per trobar un camí que parlés de realitat, que es lliurés de la censura i que, a més a més, divertís tot un poble: el poble català. Més endavant, ho veurem, no van ser sols els catalans els que es van treure el barret davant de l'innovador art de La Trinca; va ser tot el país. I dient tot el país ens hem de centrar més aviat a Madrid, la capital, on uns anys més tard van arrasar literalment i van aconseguir un èxit rotund. No van guanyar l'escaramussa, van guanyar la guerra sencera, artística, per descomptat.

És ben cert que els catalans potser tenim una manera molt particular de lluitar i de combatre l'enemic, però, en definitiva, aquest és el secret del nostre èxit, com ho va ser el de La Trinca. Els seus ingredients van ser, en tot moment, absolutament personals i intransferibles, factor decisiu que els va permetre de conjuminar la força d'uns sempre espectaculars espectacles teatrals amb la característica complicitat d'un recital de cançons i, tot plegat, sempre des d'una actitud alhora crítica, irònica i combativa contra qualsevol forma de repressió o d'imposició.

Els *trincos* (expressió familiar que tothom feia servir quan parlava d'ells) van convertir-se, de seguida, en la cara alegre i divertida de la Cançó, en el costat més desacomplexat, desvergonyit o, fins i tot, poca-solta, d'un moviment cultural que, en termes generals, va mantenir-se sempre en un cert to transcendent i existencialista.

La necessària distància històrica que ens atorguen els anys ens permet pensar que els de Canet van saber exercir, amb tota dignitat i

fortalesa, la funció de trobadors en aquells temps difícils i especialment grisos anys de recuperació de llibertats usurpades, sempre eloqüents i plens a vessar d'ironia intel·ligent que, a poc a poc, van anar desmitificant un munt de vells i enrocats tabús d'aquella societat que, tot just, semblava començar a despertar d'un malson massa llarg, seguint els primers però encara incerts passos d'una jove democràcia.

I tan gran va ser la seva influència que avui, en ple segle XXI, encara continua sent un fenomen ben viu que ha buscat (i trobat) un relleu generacional. Són molts i molts els catalans de totes les edats i procedències que han seguit el camí de La Trinca, que coneixen la seva immensa obra, fins i tot fora de la cançó, en terrenys inexplorats en els que han aconseguit triomfar absolutament. Tot això, en definitiva, només significa que els de Canet tenen un potencial artístic inacabable i que encara ara continuen marcant i representant un referent destacat per un munt de gent que s'identifica amb aquell estil d'humor que només ells van saber alimentar durant tant de temps. Parlem d'humor del bo, humor intel·ligent, humor de lluita, de denúncia i, sobretot, del que no mor amb el pas dels anys, com les grans obres que podem valorar així perquè, encara que hagin passat molts anys, continuen despertant l'interès del públic.

## ELS TRES PROTAGONISTES I LA SEVA INSÒLITA HISTÒRIA

Aquests són els tres protagonistes d'aquesta història que anireu descobrint al llarg d'aquest llibre i que es mou a mig camí entre l'amistat i la música.

Ho farem per ordre de naixement, del més gran al més jove, encara que, tot s'ha de dir, no n'hi ha cap dels tres que sigui massa gran ni tampoc massa jove.

### TONI CRUZ LLAUNA, EL RODAMÓN

En Toni Cruz Llauna va néixer a la ciutat de Girona el 14 de juliol de l'any 1946 i la seva infantesa va ser prou moguda, ja que el seu pare treballava en el sector de l'hostaleria i això va provocar que la família viatgés d'una banda a l'altra de Catalunya quan encara era un marrec. Girona, Sant Feliu de Guíxols, Figueres, Santa Maria de Palautordera i Canet de Mar van ser els escenaris de la seva infància. Cada cop que ja s'havia adaptat a un lloc, marxaven cap a una altra banda. Quedaven enrere l'escola i els amics, i així un munt de vegades. Però aquest fet va desenvolupar en ell un sentit pràctic, d'adaptació als canvis.

Va estudiar a La Salle de Figueres (el mateix centre del qual també va ser alumne Lluís Llach). Era un alumne aplicat i que ja se sentia atret per la música perquè durant sis anys va estudiar la carrera de piano.

Anys més tard es va matricular a l'Escola Industrial de Barcelona, tot i que passava molt de temps entre els cines Savoy i el Petit Pelayo.

Quan els seus pares van decidir instal·lar-se definitivament a Canet de Mar, va entrar a estudiar a l'Escola de Teixits de Punt, d'on va sortir amb la llicenciatura corresponent. De fet, es pot dir que no va exercir mai. La música l'esperava.

## JOSEP MARIA MAINAT, BOIG PELS LLIBRES

Va néixer a Canet de Mar el 24 d'octubre del 1946 (és l'únic nascut a aquesta població del Maresme) i de seguida es revelà com un dels alumnes més aplicats tant del col·legi Yglesias de Canet com també del Valldemia de Mataró.

Cursà els estudis primaris i el batxillerat amb les màximes puntuacions, és a dir, col·leccionant matrícules d'honor.

El cas és que quan decideix ingressar a la Facultat d'Arquitectura, aquella fal·lera per l'estudi començà a minvar per art de màgia fins al punt que decideix abandonar la universitat per dedicar-se a assumptes molt més bohemis i artístics.

Cal dir que, de fet, des de ben minyó, destacava poderosament com a solista de l'Orfeó del Santuari de la Mare de Déu de la Misericòrdia de Canet, sota les ordres del mestre de capella mossèn Joan Serrabella.

## MIQUEL ÀNGEL PASCUAL, EL SEMINARISTA

En Miquel Àngel Pascual i Llinàs va néixer el 4 de gener del 1949 a la vila de Mataró, tot i que, de fet, al cap de pocs dies, els pares es van traslladar a Canet de Mar.

Allí va començar els estudis a les escoles nacionals (llavors anomenades La Vila) i uns anys més tard va entrar al col·legi Yglesias dels maristes.

Tal com ha dit ell mateix en diverses ocasions, fou precisament aquesta formació entre capellans el factor clau que el decidí a ingressar en uns quants seminaris maristes, al de Llinars i al de les Avellanes, o també a Os de Balaguer (Noguera), per exemple, dels quals sortí tot just abans que la vocació acabés transformant-se irreversiblement en una professió *in saecula saeculorum*.

En una ocasió va arribar a "confessar" (mai més ben dit) que sempre l'havia caracteritzat aquell tret específic de la seva personalitat, allò de deixar sense resoldre les coses fins a l'últim moment.

Ara bé, es veu que mai no va tenir cap problema amb els estudis perquè, ja des de ben petit, va llançar-se amb veritable devoció a l'aventura de llegir i, pel que sembla, sempre va tenir una certa facilitat per concentrar-se i per exercir l'autodisciplina.

El primer instrument musical que entrà a casa seva va ser un petit tambor que li van portar els Reis i una trompeta que els pares li van comprar a la fira de Sant Pere.

Després d'aquells estudis de caire religiós, en Miquel Àngel ingressà als salesians i, tot seguit, als escolapis de Santa Anna de Mataró, per tal de matricular-se uns quants anys més tard a la Facultat de Dret.

Sabem que els seus primers anys d'escolar van ser força bons, però una mica més enllà, a la Universitat, la cosa va canviar radicalment, ja que solia passar-se més hores als cinemes Publi i Avinguda de la Llum, propers a la Universitat (que en aquells temps no era "central" ni de "Barcelona" perquè només n'hi havia una: la de la plaça de la Universitat) que no pas a les aules de la facultat (es veu que la fasciació pel món de l'espectacle ja començava a fer el seu efecte!)

Com que allò de les lleis no acabava de seguir-ho, va decidir de canviar de rumb i va provar sort a l'Escola de Turisme de Sant Pol de Mar, però després d'aquella experiència va començar a conèixer les turistes més de prop (diguem que de primera mà!), va descobrir que cantant cançons es "lligava" amb molta més eficàcia i, per tant, la música va acabar convertint-se en el seu camí definitiu.

És el més "jove" dels *trincos*.

Si establíssim una analogia entre els nois de Canet i els tres mosqueters, en Miquel Àngel seria el reflex d'Aramis, tot i que potser el físic l'aproparia més a Porthos.